

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการการให้ยาทันที หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 โรงพยาบาลลำพูน โดยใช้แนวคิดสั้น ช่วงเวลาศึกษาระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน 2554 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยพยาบาลวิชาชีพ ที่ทำกิจกรรมกระบวนการจัดการการให้ยาทันที จำนวน 12 คน ในศึกษานี้ ศึกษาในประชากรทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างเป็นกิจกรรมในกระบวนการจัดการการให้ยารับประทานทันทีและยาฉีดทันที ซึ่งได้มาจากการการสุ่มสังเกต ในช่วงเวลาที่ศึกษา การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าพิสัยและค่าเฉลี่ยของเวลาในการทำกิจกรรม แล้วนำค่าที่ได้จากการหาค่าพิสัยด้วยค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับตาราง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีทั้งหมด 2 ชุดคือประกอบไปด้วย

ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา ประกอบด้วย 1) ตารางอธิบายลักษณะกิจกรรมมีจำนวน 2 ฉบับ 2) แบบวิเคราะห์คุณค่าของกิจกรรม ที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบบันทึกแผนภูมิกระบวนการไหล (flow process chart) ก่อนและหลังการพัฒนา ส่วนที่ 2 แบบบันทึกตารางการระบุคุณค่าของกิจกรรมการบริหารการให้ยาทันที

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกปริมาณเวลาที่ใช้ในกิจกรรมการให้ยาทันที 2) แนวคำถามความคิดเห็นต่อการนำกระบวนการจัดการการให้ยาทันที ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 โรงพยาบาลลำพูน ซึ่งเป็นข้อคำถามประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้บริการ และคำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ทำการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดสั้นจากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 ท่านและหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 โรงพยาบาลลำพูน 1 ท่านตรวจสอบความเที่ยงของผู้ช่วยศึกษาได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 และนาฬิกาจำนวน 2 เรือนผ่านการตรวจสอบความเที่ยงจากภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ค่าความเที่ยงที่ยอมรับได้

ขั้นตอนในการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะประกอบไปด้วย

1. ระยะก่อนการพัฒนา เป็นการศึกษาหาความรู้แนวคิดสิน นำความรู้ดังกล่าวมาทำความเข้าใจร่วมกับพยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 เพื่อนำสู่การปฏิบัติจริง ผู้ศึกษาและพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 รวบรวมกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีในปัจจุบันนำมาเขียนแผนภาพการไหลของกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีตามความเป็นจริง

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการการให้ยาทันทีประกอบไปด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การรับคำสั่งการรักษา 2) การเบิกยาทันที 3) การรับยาจากห้องยา 4) การเตรียมยา 5) การนำยาไปให้ผู้ป่วย 6) การบันทึกการให้ยา ประกอบไปด้วยกิจกรรมย่อย 17 กิจกรรม

หลังจากนั้นนำแผนภาพการไหลของกระบวนการจัดการการให้ยาทันที ตามความเป็นจริงในปัจจุบันและนำมาจัดลำดับของงานร่วมกับพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 นำมาจัดทำเป็นตารางอธิบายลักษณะกิจกรรมและแบบบันทึกปริมาณเวลาที่ใช้ในกิจกรรม เก็บข้อมูลเวลาก่อนพัฒนานำข้อมูลเวลาที่ได้แต่ละกิจกรรมหลัก นำมาคำนวณหาเวลามาตรฐาน แล้วจึงนำเวลาของแต่ละกิจกรรมหลักมารวมกัน เป็นเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยาทันทีก่อนการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่าเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยาฉีดทันทีก่อนการพัฒนาเท่ากับ 62.05 นาที ประสิทธิภาพการทำงานร้อยละ 57.50 และเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยารับประทานทันทีเท่ากับ 55.03 นาที ประสิทธิภาพการทำงานร้อยละ 52.08

2. ระยะพัฒนา โดยการนำข้อมูลที่ได้ก่อนการพัฒนามาวิเคราะห์คุณค่าของกิจกรรมที่ต้องทำทั้งหมดตามหลักการของแนวคิดสิน ร่วมกับพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 พบว่ากระบวนการจัดการการให้ยาทันที พบว่า มีกิจกรรมที่มีคุณค่า 12 กิจกรรม กิจกรรมไม่มีคุณค่าแต่จำเป็นต้องทำ 2 กิจกรรม กิจกรรมไม่มีคุณค่าและไม่จำเป็นต้องทำ 2 กิจกรรมจึงร่วมระดมสมองพิจารณาใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการจัดการการทำงานที่มีความสูญเสียจากการรอคอยถึง 4 กระบวนการจึงทำการกำจัดออก มีการจัดลำดับกิจกรรมใหม่ 1 กิจกรรม มีการทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติจำนวน 2 กิจกรรม และมีการใช้หลักการประหยัดการเคลื่อนที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ทำงานจำนวน 1 กิจกรรม กิจกรรมที่ถูกกำจัดออก ได้แก่ กิจกรรมที่ 1.1 รอให้ RN2 มารับเพิ่มผู้ป่วย 1.4 รอให้ RN1 มารับคำสั่งการรักษา 1.5 RN1 คัดลอกคำสั่งลงในใบคำเด็กซ์สีชมพูได้ทำการยกเลิกคำเด็กซ์สีชมพู และ กิจกรรมย่อยที่ 6.1 RN3/1 หรือ RN3/2 บันทึกในใบคำเด็กซ์สีชมพู มีการจัดลำดับกิจกรรมใหม่ 1 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1.6 RN1 คัดลอกคำสั่งลงใบแจ้งการให้ยาได้นำมาจัดลำดับหลังจากทำการแฟกซ์ใบคำสั่งการรักษาแล้ว มีการทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ 2.2 RN1 เตรียมเอกสารใบรับยาทันที ได้จัดทำเอกสารใบรับยาทันทีแบบใหม่

ที่ทำให้สะดวกรวดเร็วขึ้น และกิจกรรมที่ 2.3 RN1 แจ้งให้ญาติไปรับยา มีการบริหารด้วยสายตา 3 กิจกรรม ได้แก่ 1.4 รอให้ RN1 มารับคำสั่งการรักษา 3.1 ญาติไปรับยา และ 3.3 RN 1 แจ้งให้ RN3/1 หรือ RN3/2 ได้รับยาทันทีแล้ว และมีการใช้หลักการประหยัดการเคลื่อนที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ทำงานจำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ 2.1 RN 1 ทำการแฟกซ์คำสั่งการรักษาไปยังห้องยา

หลังจากนั้นสรุปกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีใหม่ ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 โรงพยาบาลลำพูน ประกอบไปด้วย 6 กิจกรรมหลักเหมือนเดิม แต่กระบวนการย่อยลดเหลือ 13 กิจกรรม จัดทำแผนภาพการไหลของกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีหลังพัฒนา ร่วมกับพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 นำมาจัดทำเป็นตารางอธิบายลักษณะกิจกรรมและแบบบันทึกปริมาณเวลาที่ใช้ในกิจกรรม เก็บข้อมูลเวลาหลังพัฒนานำข้อมูลเวลาที่ในแต่ละกิจกรรมหลักนำมาคำนวณหาเวลามาตรฐาน แล้วจึงนำเวลาของแต่ละกิจกรรมหลักมารวมกัน เป็นเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยาทันทีหลังการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่าเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยาชนิดทันทีหลังการพัฒนาเท่ากับ 25.94 นาที ประสิทธิภาพการทำงานร้อยละ 93.67 และเวลามาตรฐานของเวลากระบวนการจัดการการให้ยา รับประทานทันทีเท่ากับ 21.52 นาที ประสิทธิภาพการทำงานร้อยละ 92.37

3. ระยะหลังการพัฒนา มีการนำเสนอผลลัพธ์ที่ได้แก่เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 และผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสัณฆาณพยาบาลวิชาชีพที่ร่วมกันพัฒนากระบวนการจัดการการให้ยาทันที เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็น และผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์พบว่ามีควมพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีแบบใหม่ในระดับมากร้อยละ 84.61 และระดับปานกลางร้อยละ 15.39 และเห็นว่ากระบวนการจัดการการให้ยาทันทีแบบใหม่สามารถนำไปใช้ได้จริงถ้ามีการสนับสนุนให้ใช้ทั้งโรงพยาบาล ปัญหาและอุปสรรคขั้นตอนการใช้คำสั่งรักษาก็อปปีแทนใบคาร์เด็กซ์สีชมพู ยังเป็นการใช้เฉพาะในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง 2 แต่หอผู้ป่วยอื่นๆยังไม่ได้ใช้ในการดูแลผู้ป่วยกรณีที่ต้องมีการย้ายเตียงจะเป็นปัญหา และปัญหาการไม่คุ้นชินกับการใช้คำสั่งการรักษาที่อปปีแทนใบคาร์เด็กซ์สีชมพู

สรุปได้ว่ากระบวนการจัดการการให้ยาทันที ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดลีนมีกระบวนการให้ยาทันทีที่เป็นไปตามมาตรฐานการให้ยาของ U.S. Pharmacopcia และยังสามารถบริหารเวลาได้ตามนโยบายการให้ยาทันที ของโรงพยาบาลลำพูน จากการพัฒนาดังกล่าวเป็นการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการบริการที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ในเรื่องแนวคิดสั้น และมีการจูงใจให้บุคลากรนำกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างต่อเนื่อง ติดตามผลเป็นระยะๆ มีการขยายผลการพัฒนากระบวนการจัดการการให้ยาทันที โดยดำเนินการ ร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาและควรมีการพัฒนาทุกจุดอย่างเป็นระบบทั้งองค์กร

ด้านผู้ปฏิบัติงาน พยาบาลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการการให้ยาทันที ควรนำกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างต่อเนื่อง และควรมีการอบรม บุคลากรใหม่ให้เข้าใจขั้นตอนวิธีการในกระบวนการนี้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาปรับปรุงกระบวนการจัดการการให้ยาทันที ที่ไม่ต้องใช้กระดาษก็อปปี คำสั่งการรักษา
2. การศึกษาติดตามผลกระทบของการใช้กระบวนการจัดการการให้ยาทันทีที่พัฒนาขึ้น
3. ศึกษาต้นทุนตามกิจกรรมในกระบวนการจัดการการให้ยาทันทีที่พัฒนาขึ้น